

TWENTS BERMMAAISEL VERRIJKT BODEMLEVEN

[PILOT] in Tubbergen en Dinkelland

TOEPASSING

Bodemverbetering door gebruik van bermmaaisel, bewerkt en onbewerkt

WAAR

Buitengebied van de gemeenten Tubbergen en Dinkelland

KETENPARTNERS

- Mineral Valley Twente
- Noaberkracht Dinkelland Tubbergen
- Loonbedrijven
- Vruchtbare Kringloop Overijssel (VKO)
- LTO Noord-Nederland
- Waterschap Vechtstromen

DOORLOOPTIJD PILOT

2017-2020

WELK TYPE MAAISEL

Bermgras, slootmaaisel en blad: zowel gemengd als gescheiden

HOEVEEL MAAISEL

10.000 ton materiaal per jaar

WIE LEVEREN HET MAAISEL

Maaisel uit gemeenten Tubbergen en Dinkelland

AFNEMER(S)

Op landbouwgrond van verschillende agrariërs uit de gemeenten Tubbergen en Dinkelland

De gemeenten Tubbergen en Dinkelland laten er geen gras over groeien: bermmaaisel moet snel hoogwaardig worden benut. Agrariërs onderzoeken daartoe drie jaar lang of bermmaaisel inderdaad helpt om de bodem - en daarmee de gewassen - beter te voeden.

Volgens wethouder Erik Volmerink van de gemeente Tubbergen zorgt een gezonde bodem automatisch voor een vitalere teelt van gewassen. “Maar een gezonde bodem begint met voldoende kennis. Daarom organiseren we hier in de regio diverse pilots naar het verbeteren van de bodemvruchtbaarheid.”

Proefveld cadeau

Noaberkracht, de gezamenlijke uitvoeringsdienst van de gemeenten Tubbergen en Dinkelland, regelt veel praktische zaken. Maar de wethouder zoekt zelf ook de verbinding in het gebied. “Als investering in de toekomst stelde loonwerkbedrijf Gebroeders Poppink spontaan vier hectare grond ter beschikking als proefveld. Daarop testen agrariërs uit Dinkelland en Tubbergen nu drie jaar lang allerlei teelt- en bemestingsmethoden.”

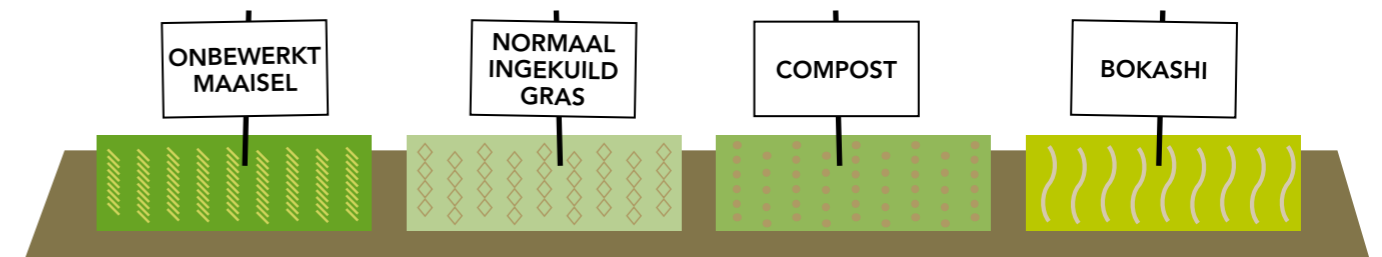
Op het proefveld zijn daartoe aparte stroken ingericht, die verschillend worden bewerkt. Bijvoorbeeld met onbehandeld materiaal, ‘gewoon’ ingekuuld gras, compost en Bokashi. “De betrokken agrariërs volgen niet alleen de kwaliteit van de bodem en de gewassen, maar ook het effect van het (behandelde) maaisel op het waterbergend en -vasthoudend vermogen van de bodem. Uiteindelijk gaat het erom dat duidelijk wordt wat het beste werkt voor de grond en dus voor de boer.”

Het organische materiaal dat op het proefveld wordt getest, is afkomstig van bermgras, slootmaaisel en blad. “Dit jaar leggen we meerdere proefkuilen aan, verdeeld over Tubbergen en Dinkelland. In principe kan al het materiaal (bermgras, slootmaaisel en blad) samen worden ingezet, maar voor het inkuilen willen we ook kijken naar wat er gebeurt als we de materialen apart houden. Er zijn al boeren die het materiaal gebruiken, en we zoeken nog naar meer boeren die het eindproduct straks willen afnemen.”

Biogas versus bodemvruchtbaarheid

In totaal is er 10.000 ton materiaal beschikbaar. “Tot vier jaar geleden verklepelden we het maaisel nog grotendeels, waarna het in de berm bleef liggen. Een gedeelte van het bermgras ging ook direct op het boerenland. Maar dat mocht alleen binnen een straal van een kilometer vanaf de plek van herkomst. Dat bleek in de praktijk tamelijk onpraktisch.”

Sinds drie jaar wordt het bermmaaisel daarom geleverd aan een biogasinstallatie in de gemeente

Het proefveld met stroken en verschillende bemesting, waarvan de effecten drie jaar lang worden getest.

Tubbergen. Maar dat contract wordt binnenkort geëvalueerd. “We vinden het thema bodemvruchtbaarheid ook heel belangrijk. Daarbij komt dat we op onze CO₂-footprint letten. Dat betekent: liever niet te veel transport. Wat dat betreft zou het maaisel dus dichter in de buurt toegepast kunnen worden. Vandaar de pilots.” Hoe gaat het verder? “Eigenlijk zijn we gewoon maar heel praktisch begonnen. Er zijn nog veel open eindjes. Als de pilots dit jaar goed gaan, bekijken we in 2018 of we verder opschalen.”

Ondertussen groeit de belangstelling voor de Twentse proeven, onder andere vanuit de kennis- en onderwijsinstellingen. Een startup bedrijf dat verbonden is aan de TU Twente, loopt al warm voor het plaatsen van sensoren.

Daarmee kunnen de mineralen in de grond gemeten worden. “Nu de pilots daadwerkelijk georganiseerd zijn, kunnen we inderdaad in gesprek gaan met de verschillende onderwijs- en kennisinstellingen.”

Mineral Valley Twente

Naast de eigen initiatieven zijn de gemeenten Dinkelland en Tubbergen ook vertegenwoordigd in het project Mineral Valley Twente. “Dat project moet zorgen voor een ‘gezonde bodem en hergebruik mineralen voor een krachtige economie’. Daarbij draait het om het versterken van de samenwerking tussen de agro- en de foodsector, aangezien deze sectoren in Twente belangrijk zijn voor de economie en dus voor een vitaal landelijk gebied.”

Het project wordt gesteund door alle 14 Twentse gemeenten en het waterschap. Ook in dit project Mineral Valley Twente is het doel het verbeteren van de bodemvruchtbaarheid, maar dan vanuit een breder perspectief. “De vraag is: kunnen we nieuwe waardeketens in Twente creëren rond het thema gezonde bodem? Denk bijvoorbeeld aan combinaties tussen bermgras, mestverwerking en/of biogas.” Als het allemaal lukt worden er niet alleen slimme oplossingen gevonden die de bodemgezondheid verbeteren, maar worden er ook oplossingen gevonden voor het mestoverschot. “Samenwerking en innovatie moeten zorgen voor een nieuwe (plattelands)economie met een hoge werkgelegenheid.” ∞